

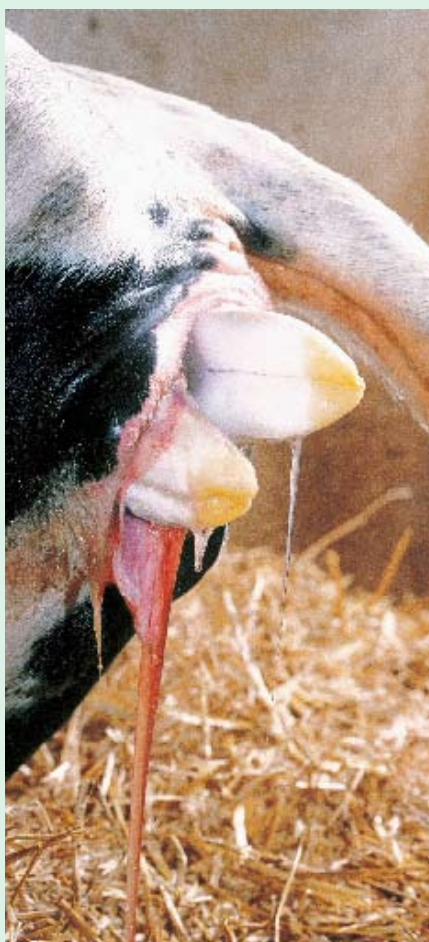
Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (links), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (rechts), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Abortusstorm

Neospora grootste oorzaak van verwerpen

Onlangs contacteerde een veehouder onze praktijk naar aanleiding van het verwerpen van een koe. In korte tijd kreeg het bedrijf af te rekenen met diverse verwerpers. Zolang verwerpingen zich sporadisch voordoen en het percentage verwerpers op jaarbasis beneden de zeven procent blijft, is sprake van een normale situatie. Als dat percentage hoger is of in het geval van een abortusstorm – als meerdere dieren verwerpen over een relatief korte periode – is sprake van een bedrijfsprobleem.

In dit geval was het aantal verwerpers sterk verhoogd. Aangezien de verwerpers geen duidelijke ziektesymptomen vertoonden, raadde ik de veehouder een laboratoriumonderzoek aan van de laatste afgestorven foetus. Omdat onderzoek van een individuele abortus zelden een eenduidige oorzaak aangeeft, koos ik er in overleg met de veehouder voor om naast de nageboorte en het verworpen kalf ook bloedstalen van de andere verwerpers mee te sturen naar het laboratorium. Hoe meer gegevens het laboratorium krijgt aangereikt, hoe meer zekerheid het kan bieden omtrent de diagnose.

Uitwerpselen van honden

Het is meestal zeer moeilijk om de oorzaak van verwerpingen te achterhalen. Behalve genetische afwijkingen liggen infecties vaak aan de basis van een abortus. Neospora is het meest vastgesteld in de laboratoria. Maar ook de bacterie *Arcanobacterium pyogenes*, die in de baarmoeder terecht komt vanuit aanslepende infectiehaarden zoals klauwverzweringen en dikke hakken, is een niet te verwaarlozen oorzaak van verwerpen.

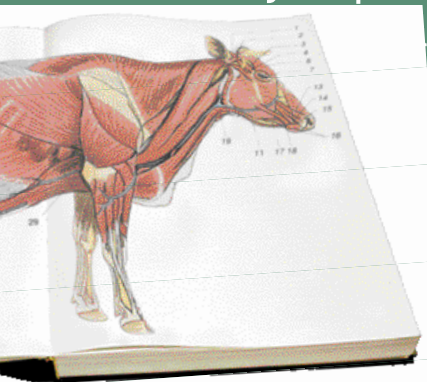
Onder de virussen zijn bvd en ibr vaak oorzaak van abortus. Deze virussen tasten bovendien de weerstand van de runderen aan.

Het onderzoek naar de verworpen vrucht en de bloedstalen van de verschillende verwerpers wees in de richting van de frequente veroorzaker *Neospora caninum*. Deze parasiet wordt in de veestapel verspreid doordat koeien de parasiet doorgeven van moeder op kalf in de baarmoeder. In sommige gevallen nemen runderen de parasiet op via uitwerpselen van honden die met neospora besmette nageboorte gegeten hebben.

De veehouder in kwestie heb ik aangeraaden om door bloedonderzoek de neosporabesmette dieren op te zoeken. Doordat de overdracht van koe op kalf de voornaamste besmettingsroute is, zijn er meestal positieve familielijnen te vinden. Naargelang het aantal positieve runderen kan de veehouder ervoor kiezen om dieren uit deze positieve lijnen af te voeren of geen enkele van hun nakomelingen nog langer aan te houden. Een tweede reeks maatregelen heeft te maken met de hond. Het is aan te raden te voorkomen dat de hond materiaal zoals de nageboorte van koeien eet.

Jef Laureyns, dierenarts te Merelbeke

De encyclopedie *Neospora caninum*

Parasiet *Neospora caninum* is bekend als de belangrijkste oetelijke oorzaak van verwerpen bij runderen. Het overgrote deel van de runderen raakt met neospora besmet door overdracht van de parasiet van moeder op kalf in de baarmoeder, de zogenaamde verticale besmetting. Soms is de hond verantwoordelijk voor de overdracht naar rundvee, dit is de horizontale overdracht. De besmetting geldt levenslang, wat niet betekent dat elke besmette koe of vaars per definitie zal verwerpen. Een met *Neospora caninum* besmette hond heeft wel een veel grotere kans op verwerpen dan een niet besmette hond.